

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Основне призначення і головне завдання прийнятої облікової політики – максимально адекватно відобразити діяльність підприємства та сформулювати повну, об'єктивну і достовірну інформацію про неї, корисну для прийняття ефективних економічних рішень. Стаття присвячена дослідженню та систематизації інформації щодо теоретичних основ облікової політики. Узагальнено теоретичні розробки вітчизняних науковців щодо сутності облікової політики та її значення, проведено порівняльний аналіз МСФЗ і П(С)БО щодо формування облікової політики.

Ключові слова: облікова політика, процес формування облікової політики, цілі розробки облікової політики, наказ про облікову політику підприємства, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

I.M. BELOVA

Ternopil National Economical University

THEORETICAL BASIS ACCOUNTING POLICIES

Abstract - Basic setting and main task of the accepted registration policy – it is maximally adequate to represent activity of enterprise and form complete, objective and reliable information about it, useful to acceptance of effective economic decisions. The article is devoted research and systematization of information on theoretical bases of registration policy. Generalized theoretical developments of domestic research workers in relation to essence registration policy and its value, the comparative analysis of MSFZ and P(S)BO is conducted because, in relation to forming of registration policy.

Keywords: registration policy, process of forming of registration policy, whole developments of registration policy, order about the registration policy of enterprise, national positions (standards) of record-keeping, international standards of record-keeping.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання необхідність застосування облікової політики пов'язана із захистом інтересів користувачів фінансової інформації підприємств, оскільки від обраних методів і процедур обліку залежить достовірність і повнота складеної на його основі звітності, зокрема показників, які характеризують фінансовий та майновий стан підприємства, результати діяльності. У статті досліджено питання сутності поняття «облікова політика» та її роль і значення для підприємств в сучасних умовах господарювання, а також розглянуто цілі розробки облікової політики, нормативно-методична база та шляхи вирішення питань формування облікової політики підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних аспектів формування облікової політики присвятили свої праці ряд вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких В.Я. Амбросов [1], Т.В. Барановська [2], Ф.Ф. Бутинець [5], П. Житній [7], М.В. Кужельний [10], В.А. Кулик [11], Л.Г. Ловінська [12], Я.В. Олійник [19], М.С. Пушкар [24], Я.В. Соколов [26], Т.М. Сторожук [27], В.Г. Швець [28].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогоднішній день багато науковців займаються питанням теорії облікової політики, опубліковано багато наукових праць та захищено дисертації з цієї теми, але провівши аналіз підходів до трактування поняття «облікова політика» різними авторами, ми бачимо що немає єдиної думки науковців з цього приводу, тому це питання залишається актуальним і потребує подальшого вивчення.

Постановка завдання полягає у дослідженні наукових підходів до змісту категорії «облікова політика», визначення цілей розробки облікової політики та шляхів вирішення питань формування облікової політики підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Офіційно поняття «облікова політика» (accounting policy) у міжнародну практику обліку введено Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1 «Розкриття облікової політики» у 1975 р. Зокрема, відповідно до першої редакції Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 1 «Розкриття облікової політики», облікова політика – це певні принципи, основи, домовленості, правила та практика, прийняті підприємством для складання та подання фінансових звітів.

У Міжнародному стандарті № 1 «Розкриття облікової політики» зазначається: «Керівництву слід вибирати і застосовувати облікову політику підприємства так, щоб фінансові звіти відповідали всім вимогам кожного відповідного Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку та Тлумаченню Постійного комітету з тлумачення». У цьому тексті суб'єктом облікової політики визначено керівництво підприємства, а об'єктом облікової політики виступає система бухгалтерського обліку підприємства [3].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» облікова політика є сукупністю принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності [22].

У практиці українських бухгалтерів термін «облікова політика» набув поширення у кінці 80-х років минулого століття як переклад поданого у міжнародних стандартах, а з 1999 року цей термін був офіційно запроваджений Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Нескладно помітити, що у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в

Україні» дається визначення поняття «облікова політика» в однині, а в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» дане поняття характеризується у множині. Це пов'язане з тим, що за міжнародними правилами облікова політика, встановлена щодо конкретного об'єкту обліку, вважається окремою обліковою політикою. А от виходячи з національного тлумачення зазначеного поняття, сукупність таких облікових політик саме і складає єдину облікову політику підприємства [9].

До 07.02.2013 року вимоги до розкриття облікової політики підприємства регламентувалися Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (п. 25), було передбачено, що у примітках до фінансових звітів обов'язково слід розкривати облікову політику підприємства. Після припинення чинності зазначеного нормативно-правового акту розкриття облікової політики у звітності регламентується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Чинним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» визначається порядок зміни облікової політики підприємства (п. 9) та порядок розкриття інформації у звітності у випадках зміни облікової політики (п. 22). Перелік елементів облікової політики щодо конкретних її об'єктів наведено у інших Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, Плані рахунків, Інструкції про його застосування, інших нормативно-правових актах.

До 27 червня 2013 року основні вимоги до розпорядчого документу про облікову політику регламентувалися Листом Міністерства фінансів України «Про облікову політику». Зазначеним документом, передбачаються основні елементи облікової політики, що мають бути включені до розпорядчого документу про облікову політику підприємства.

Введення у дію Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства від 27.06.2013 р., введені у дію Наказом Міністерства фінансів України № 635. Аналіз елементів облікової політики, представлених у Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства, дозволяє стверджувати, що вони в основному висвітлюють методичний аспект бухгалтерського обліку.

Враховуючи недосконалість регулювання облікової політики на державному рівні окремими міністерствами було розроблено розпорядчі документи, що регламентують формування облікової політики підприємствами конкретних галузей та (або) специфічних об'єктів обліку. Зокрема, Міністерство аграрної політики України було затверджено Наказ № 254 від 11.04.2007 року «Про погодження облікової політики підприємства» [23]. У зазначеному нормативно-правовому акті визначаються особливості формування облікової політики для підприємств аграрного сектору. Зазначеним нормативно-правовим актом встановлюються елементи облікової політики, що використовуються підприємствами аграрного сектору економіки та наводяться приклади розрахунку окремих показників.

Елементи облікової політики щодо окремих об'єктів обліку регламентуються спеціальними нормативно-правовими актами, зокрема:

1. Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку нематеріальних активів, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 р. № 1327 [15].

2. Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку біологічних активів, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 № 1315 [13].

3. Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку запасів, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 [14].

4. Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 року № 561 [16].

Оцінюючи чинні нормативні акти з бухгалтерського обліку та фінансової звітності елементи облікової політики можна згрупувати наступним чином:

1) елементи облікової політики варіативність яких передбачена нормативними документами з бухгалтерського обліку та фінансової звітності вищих рівнів регулювання (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку);

2) елементи облікової політики опису яких немає у документах вищих рівнів регулювання (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку);

3) елементи облікової політики варіативність яких визначена нормативними документами з бухгалтерського обліку та фінансової звітності вищих рівнів регулювання (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку), але підприємство враховує особливості їх застосування, зважаючи на специфіку умов господарювання (галузевої належності, структури, видів діяльності, розмірів тощо);

4) елементи облікової політики, встановлені нормативними документами бухгалтерського обліку та фінансової звітності вищих рівнів регулювання (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку), але не дають змогу підприємству достовірно відобразити фінансовий стан та фінансові результати, тому підприємство застосовує інші методи оцінки, обліку і процедур;

5) елементи облікової політики варіативність яких зумовлена суперечностями і недосконалістю чинного законодавства з бухгалтерського обліку та фінансової звітності [19].

Облікова політика – одне з важливих питань організації бухгалтерського обліку, правильне оформлення якого сприяє достовірному визначенню фінансового результату і вимагає правильного

оформлення, повного розкриття у фінансовій звітності. Розробляючи методи і принципи облікової політики, підприємства повинні враховувати її вплив на суми визнаних витрат або доходів, фінансові результати. Як правило, облікова політика, сформована підприємством, уточнює моменти визнання витрат та сприяє поданням достовірної фінансової інформації [1].

Ф.Ф. Бутинець дає таке визначення обліковій політиці – система способів, прийомів організації та ведення обліку на конкретному підприємстві, закріплена відповідним внутрішнім нормативним актом на визначений термін [5].

Житний П., зазначає, що облікова політика визначає ідеологію економіки підприємства на тривалий період, сприяє посиленню обліково-аналітичних функцій в управлінні підприємством, дає змогу оперативно реагувати на зміни, що відбуваються у виробничому процесі, ефективно пристосовувати виробничу систему до умов зовнішнього середовища, знизити економічний ризик і добитися успіхів в конкурентній боротьбі [7].

Автори Н.В. Секіріна, Ю.А. Оскірко говорять, що облікова політика – це інструмент організації обліку на конкретному підприємстві, який включає сукупність способів та процедур ведення обліку, що були обрані, виходячи із встановлених вимог та особливостей діяльності підприємства [20].

Автори В.Д. Новодворский, Р.Л. Сабанин дають таке визначення обліковій політиці, що це сукупність усіх прийнятих в організації способів ведення бухгалтерського обліку [18].

С.В. Голов дає таке трактування обліковій політиці – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності [6].

Питання впливу облікової політики на результати управлінських рішень Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. дане питання висвітлюють так: «Облікова політика суттєво впливає на фінансові результати діяльності підприємства, і чим менше зарегламентована діяльність його облікових служб у виборі методів бухгалтерського обліку, тим більше можливостей у фінансових менеджерів для маневру під час розробки фінансових рішень» [8].

М.В. Кужельний, який під обліковою політикою підприємства розуміє сукупність конкретних методів і способів організації та форм ведення бухгалтерського обліку, прийнятих підприємством на підставі загальних правил та особливостей його роботи [10].

Л.Г. Ловінська, яка вважає, що облікова політика суб'єкта господарювання – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктом господарювання для ведення поточного обліку, складання та подання фінансової звітності [12].

Серед переліку важливих завдань бухгалтерського обліку та облікової політики, зокрема, доцільно виділити такі: забезпечення збереження майна власника (власників); формування інформації власникам і керівництву підприємства для здійснення управління; забезпечення власника (власників) інформацією про фінансові результати діяльності підприємства; захист інтересів суспільства через загальносуспільне значення обліку [27].

Призначення облікової політики необхідно розглядати щодо призначення самого бухгалтерського обліку, складовою якого вона є. Соколов Я.В. виділяє такі завдання бухгалтерського обліку: забезпечення збереження майна підприємства; контроль, який забезпечує ефективне управління підприємством; визначення (квантифікація) фінансових результатів; перерозподіл ресурсів у галузях економіки [26, с. 234].

Призначення облікової політики, на думку М.С. Пушкаря та М.Т. Щирби, полягає в: упорядкуванні облікового процесу та лібералізації системи обліку на підприємстві; формуванні методики обліку майна, капіталу і зобов'язань фактів господарської діяльності та результатів діяльності підприємства на основі загальноприйнятих принципів та правил; забезпеченні повною достовірною та неупередженою інформацією менеджменту з метою здійснення ефективного управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та визначення стратегії його розвитку у майбутньому; забезпеченні формування та своєчасного надання інформації різним користувачам, яка міститься у фінансовій звітності; наданні обліку планомірності та послідовності; підвищенні ефективності ведення обліку на підприємстві [25, с. 31].

Якщо розглядати облікову політику як елемент регулювання, виділення рівнів нормативного регулювання повинно базуватися на ієрархії нормативних документів згідно з їх правовою силою та функціональному розмежуванні керівних органів з бухгалтерського обліку, що визначені Законом Про бухгалтерський облік. У зв'язку з тим, що облікова політика формулюється в нормативному акті нижчого рівня, а бухгалтерське законодавство є комплексним, вона повинна ґрунтуватися на наступних нормативних актах: 1) Конституція України; 2) кодекси (господарський, цивільний); 3) закони; 4) підзаконні акти (Укази Президента, постанови Уряду, інструктивні матеріали Міністерства фінансів).

Складовими аспектами облікової політики в Україні є:

1) теоретичні засади бухгалтерського обліку – базуються на загальнонаукових основах бухгалтерського обліку та основних законодавчих актах, що регулюють діяльність в цій сфері; також включають в себе основні принципи, дотримання яких є основою відображення в обліку господарських операцій;

2) методика – це сукупність методів та критеріїв оцінки, що регламентують облік основних засобів та малоцінних необоротних активів, запасів, фінансових інвестицій, розрахунків, забезпечень, доходів та витрат; 3) практика – включає в себе безпосереднє ведення обліку на вище перерахованих ділянках шляхом реєстрації в первинних документах та їх обробки; відображення господарських операцій згідно діючого

Плану рахунків; узагальнення інформації в облікових реєстрах обраної форми обліку; організація внутрішнього контролю та взаємодії бухгалтерії з іншими службами господарюючого суб'єкта [21, с. 89].

Можливість існування облікової політики на кількох рівнях логічно випливає з того, що вона є складовою системи бухгалтерського обліку, яку також в свою чергу, можна розглядати як на мікрорівні (на рівні окремого підприємства), де основним завданням виступає визначення фінансового результату або добробуту власників, так і на макрорівні, для розрахунку таких показників як рахунки поточних операцій і рахунки нагромадження.

Дворівневність облікової політики знайшла відображення в працях вчених як в Україні, так і за її межами. Зокрема, проф. В.Г. Швець розглядає облікову політику не на двох взаємопов'язаних рівнях, а з різних боків (рис. 1) підприємства від простого реєстратора господарських операцій до активного її учасника [2, с. 17].

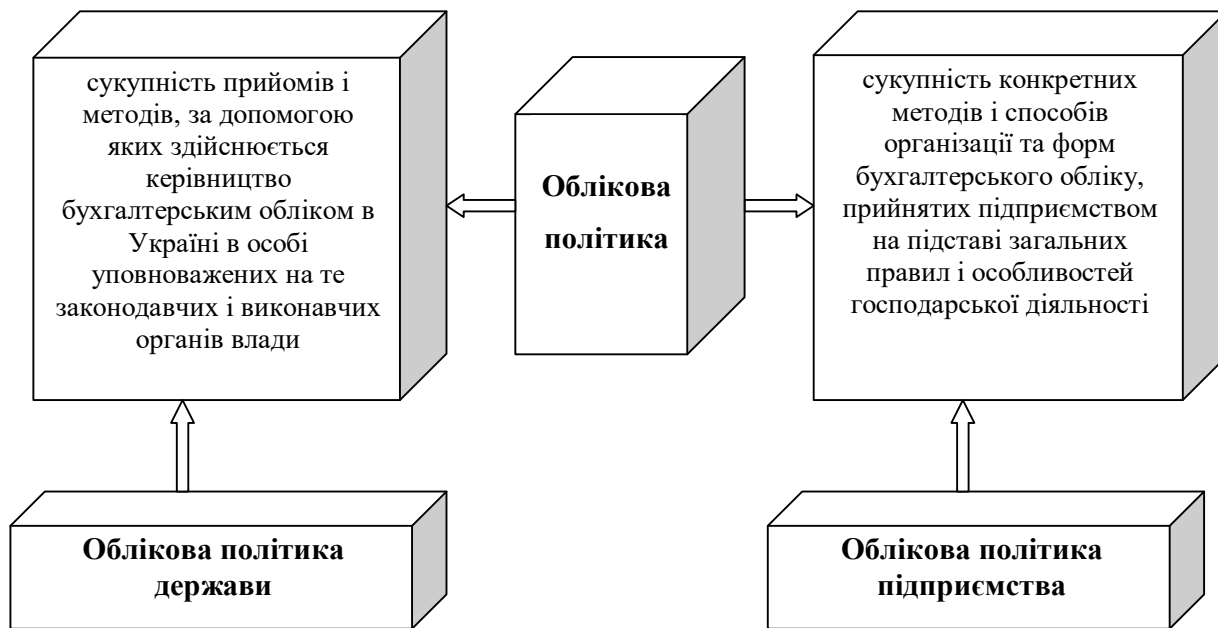

Рис. 1. Сутність облікової політики за проф. В.Г. Швецем

Джерело: [28]

Проф. М.С. Пушкар також виділяє два рівні, з яких складається облікова політика: політика державних органів щодо розвитку системи обліку (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів); політика окремого підприємства по забезпеченню надійною фінансовою звітністю [24, с. 142].

На сучасному етапі облікова політика є явищем відносно новим, яке потребує детальних теоретичних та практичних розробок для її ефективного функціонування, не вирішеними залишаються питання формування облікової політики, порядку внесення змін, обсяги та способи її розкриття. Що стосується вимог до облікової політики підприємств, то в якості основної варто виділити її сталість або постійність з року в рік. Виключення складають випадки удосконалення облікової політики, наслідки яких повинні розкриватися в поясненнях до річної фінансової звітності.

Таким чином, причини виникнення та розвитку облікової політики у вітчизняному обліку пов'язані з: розширенням видів діяльності та організаційно-правових форм ведення бізнесу в умовах ринкової економіки; переходом України на національні стандарти бухгалтерського обліку, що мають у своїй основі міжнародні стандарти обліку та звітності; наданням в законодавчих актах альтернативних варіантів організації та ведення бухгалтерського обліку; зміною ролі бухгалтера в господарському житті. Проф. С.О. Ніколаєва виділяє два випадки, за яких підприємство має необхідність у формуванні облікової політики: 1) законодавством передбачено декілька варіантів, підприємство обирає один з них; 2) законодавча регламентація не розроблена, підприємство самостійно розробляє способи ведення обліку [17, с. 6].

Т.В. Барановською було запропоновано наступний алгоритм встановлення облікової політики на підприємстві (рис. 2).

Відповідно до призначення, основною метою облікової політики на підприємстві є формування: повної об'єктивної та достовірної інформації, що максимально адекватно розкриває його діяльність для зацікавлених осіб; правил використання прийомів первинного обліку; положень з обліку майна, зобов'язань, основних засобів, фінансових інвестицій, запасів; обліку витрат та обчислення собівартості продукції і обсягів незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів і джерел забезпечення наступних витрат, доходів від продажу продукції, робіт, послуг та ін. [4, с. 36].

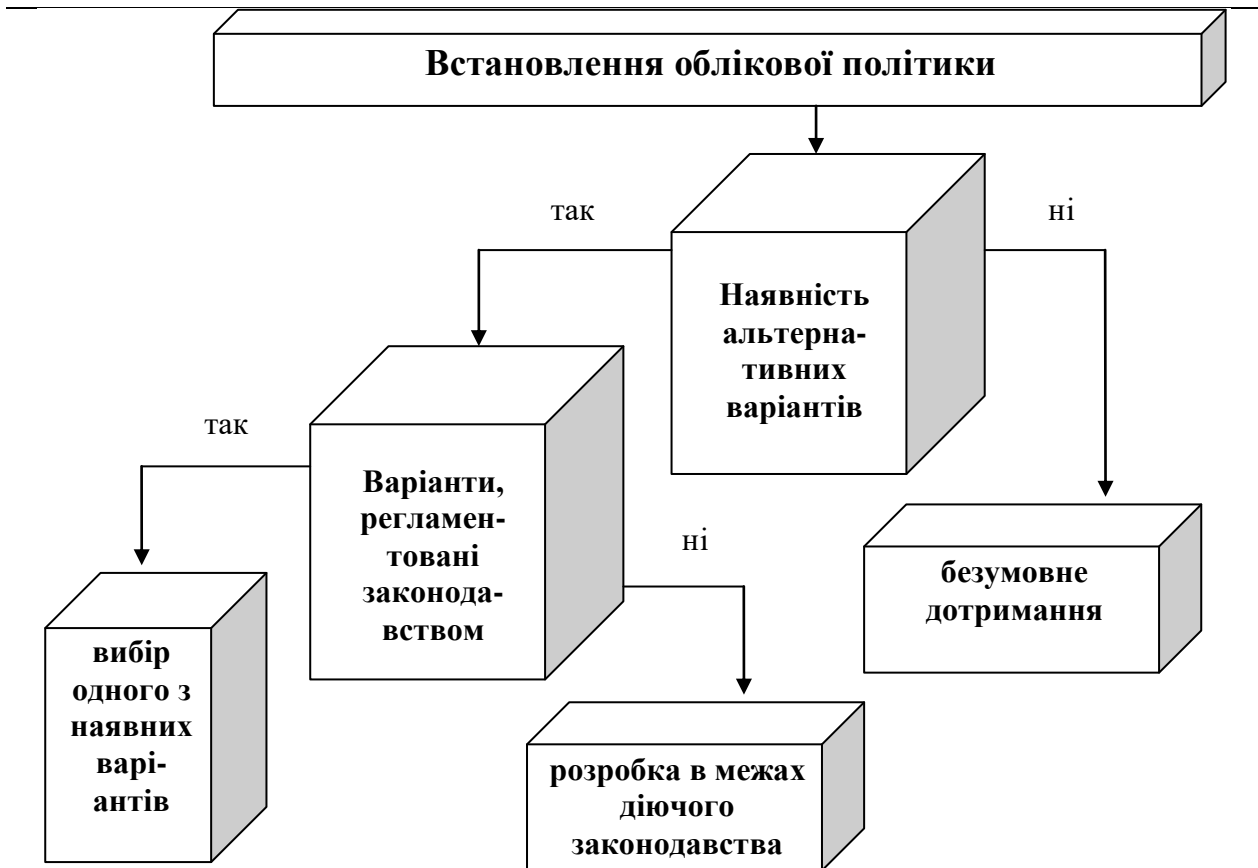

Рис. 2. Алгоритм процесу формування облікової політики

Джерело: [2, с. 10]

Як правило, облікова політика регламентується наказом про облікову політику підприємства, що містить опис методичних принципів, питань техніки та організації бухгалтерського обліку. Проте цей документ не повинен стати єдиним, а лише основним у питаннях узгодження правил ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності на підприємстві. Наказ слід доповнювати внутрішніми правилами, інструкціями, положеннями, регламентами, рішеннями власників тощо. Крім того, на кожному підприємстві повинна бути розроблена та затверджена проектна документація з побудови бухгалтерського обліку, до якої належать графіки документообороту, план організації бухгалтерського обліку, проекти автоматизації бухгалтерського обліку, інші, що забезпечують документальне оформлення не лише прийнятних способів ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, але й засобів їх реалізації.

Отже, процес формування облікової політики полягає у виборі і розробці методичних прийомів, способів та процедур ведення та організації бухгалтерського обліку з числа затверджених нормативними актами з бухгалтерського обліку та аналіз їх придатності до умов діяльності підприємства. Процес організації обліку на підприємстві доцільно проводити за такими напрямками: перший методологічний напрям, визначає об'єкти та методи обліку, що використовуються для формування необхідної інформації; другий технічний напрям, відображає вибір форм реєстрів аналітичного і синтетичного обліку для внутрішньої звітності із зазначенням напрямків руху інформації у середині підприємства та для зовнішніх користувачів; третій організаційний напрям, передбачає розподіл обов'язків між працівниками в системі обліку на підприємстві.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, облікова політика займає центральне місце в системі бухгалтерського обліку і звітності. До процесу її формування потрібний особливий підхід, оскільки від цього залежать увесь обліковий процес організації, правильність ведення бухгалтерського і податкового обліку, а також процес ухвалення управлінських рішень.

На сьогоднішній день вітчизняним підприємствам слід розробляти облікову політику, орієнтовану на максимальне зближення з принциповими положеннями міжнародних стандартів та фінансової звітності. При цьому необхідно враховувати специфіку ведення господарської діяльності підприємства та застосовувати системний підхід.

Література

1. Амбросов В.Я. Облікова політика в агроформуваннях / В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич // Економіка АПК. – 2004. – № 7. – С. 96-99.

2. Барановська Т.В. Облікова політика підприємств в Україні: теорія і практика: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит» / Т.В. Барановська. – Ж., 2004. – 283 с.
3. Безруких П.С. Бухгалтерский учет / П.С.Безруких. – М.: Высшая школа, 1999. – 563 с.
4. Бойчук Т. Формування облікової політики підприємства: мета, побудова та сфера застосування / Бойчук Т. // Економічний аналіз. – 2010 р. – Вип. 6. – С. 36-38.
5. Бугинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків. Стандарти і кореспонденція рахунків, звітність / Ф.Ф. Бугинець, Н.М. Малюга. Навч. посібник. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 512 с.
6. Голов С. Бухгалтерський облік за Міжнародними стандартами / С. Голов, В. Костюченко. – К.: Екаунтінг, 2000. – 376 с.
7. Житний П. Проблеми формування облікової політики та шляхи їх вирішення / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – №3. – С. 19-22.
8. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Вплив облікової політики на результати управлінських рішень [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://poglyad.com/students/item/14125/> (26/01/2012).
9. Концептуальна основа фінансової звітності IASB: Концепція від 01.09.2010 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_009/ed20120101
10. Кужельний М.В. Теорія бух обліку: підручник / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 334 с.
11. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія / В.А. Кулик. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. – с. 373.
12. Ловінська Л.Г. Про національну облікову політику в Україні / Л.Г. Ловінська // Економіка України : політико-економічний журнал. – 2006. – № 4. – С. 22-29.
13. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 № 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v1315201-06>
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=66826&cat_id=50097
15. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 р. № 1327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/prozatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-z-buhgalterskogo-doc4523.html>
16. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 року № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293623
17. Николаева С.А. Учетная политика организации: Принципы формирования, содержание, практические рекомендации, аудиторская проверка. – М.: Аналитика-Пресс, 1998. – 168 с.
18. Новодворський В.Д. Бухгалтерский учет на малых предприятиях / В.Д. Новодворский, Р.Л. Сабанин: Учеб. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2010. – 248 с.
19. Олійник Я.В. Методичні аспекти облікової політики підприємств / Я.В. Олійник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Management/2012_721/39.pdf
20. Оскірко Ю.А., Секіріна Н.В. Поняття облікової політики та її економічна суть: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Economics/74443.doc.htm
21. Пархоменко В.М. Реформування бухгалтерського обліку в Україні: Плани рахунків: загальний та спрощений. Регістри бухгалтерського обліку / В.М. Пархоменко, П.П. Баранцев. – Луганськ: «Футура» ДСД «Лугань», 2001. – 464 с.
22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. N 996-XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.
23. Про погодження облікової політики підприємства: Наказ Міністерства аграрної політики України від 11.04.2007 року № 254 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://170820.minagro.web.hosting-test.net/page/?7084>
24. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. – Тернопіль: Економічна думка, 1999. – 422 с.
25. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики: монографія / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба. – Тернопіль: Карт-бланш, 2010. – 260 с.
26. Соколов Я.В. Основы теории бухгалтерского учета / Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 496 с.
27. Сторожук Т.М. Облікова політика підприємства: сутність та призначення /Т.М. Сторожук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvnudpsu/2009_3/2009_3_Storozuk.pdf
28. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 414 с.

References

1. Ambrosov V.Ya., Marenych T.H. Oblikova polityka v ahroformuvanniakh, *Ekonomika APK*, 2004, No. 7, pp. 96–99.
2. Baranovska T.V. Oblikova polityka pidpriemstv v Ukraini: teoriia i praktyka: dys. na здobuttia nauk. stupenia kand. ekon. nauk: spets. 08.06.04 «Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt», Zh., 2004, 283 p.
3. Bezrukykh P.S. Bukhhalterskyi uchet, Mosk.: Vysshaia shkola, 1999, 563 p.
4. Boichuk T. Formuvannia oblikovoi polityky pidpriemstva: meta, pobudova ta sfera zastosuvannia, *Ekonomichnyi analiz*, 2010, Vyp. 6, pp. 36–38.
5. Butynets F.F., Maliuha N.M. Bukhhalterskyi oblik: oblikova polityka i plan rakhunkiv. Standarty i korespondentsiia rakhunkiv, zvitnist., Navch. posibnyk. Zhytomyr: PP «Ruta», 2001, 512 p.
6. Holov S., Kostiuchenko V. Bukhhalterskyi oblik za Mizhnarodnymy standartamy, K.: Ekauntinh, 2000, 376 p.
7. Zhytnyi P. Problemy formuvannia oblikovoi polityky ta shliakhy yikh vyrishehnia. Bukhhalterskyi oblik i audit, 2005, No. 3, pp. 19–22.
8. Kovalenko L.O., Remnova L.M. Vplyv oblikovoi polityky na rezultaty upravlinskykh rishen. URL: Rezhym dostupa: [http://poglyad.com/students/item/14125/\(26/01/2012\)](http://poglyad.com/students/item/14125/(26/01/2012)).
9. Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti IASB: Kontsepsiia vid 01.09.2010. URL: Rezhym dostupu: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_009/ed20120101
10. Kuzhelnyi M.V., V.H. Linnyk. Teoriia bukhhalterskoho obliku: pidruchnyk. K.: Vyd-vo KNEU, 2001, 334 p.
11. Kulyk V.A. Oblikova polityka pidpriemstva: nabutyi dosvid ta perspektyvy rozvytku: Monohrafiia, Poltava: RVV PUET, 2014, p. 373.
12. Lovinska L.H. Pro natsionalnu oblikovu polityku v Ukraini? *Ekonomi- ka Ukrainy: polityko-ekonomichnyi zhurnal*, 2006, No. 4, pp. 22-29.
13. Metodychni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku biolohichnykh aktyviv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.12.2006. No. 1315, URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v1315201-06>
14. Metodychni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku zapasiv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 10.01.2007 r. No. 2, URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=66826&cat_id=50097
15. Metodychni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku nematerialnykh aktyviv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 16.11.2009 r. No. 1327, URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-z-bukhhalterskoho-doc4523.html>
16. Metodychni rekomendatsii z bukhhalterskoho obliku osnovnykh zasobiv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.09.2003 roku No. 561, URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293623
17. Nykolaeva S.A. Uchetnaia polityka orhanyzatsiy: Prynysyp formyrovannia, sodержanye, praktycheskye rekomendatsyy, audytorskaia proverka, Mosk.: Analytika-Press, 1998, 168 p.
18. Novodvorskyi V.D. Bukhhalterskyi uchet na mal'kikh predpriiatyakh / V.D. Novodvorskyi, R.L. Sabany: Ucheb. – 2-e yzd., pererab. y dop. – Mosk.: Prospekt, 2010, 248 p.
19. Oliinyk Ya.V. Metodychni aspekty oblikovoi polityky pidpriemstv / Ya.V. Oliinyk, URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2012_721/39.pdf
20. Oskirko Yu.A., Sekirina N.V. Poniattia oblikovoi polityky ta yii ekonomichna sut: URL: http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Economics/74443.doc.htm
21. Parkhomenko V.M., Barantsev P.P. Reformuvannia bukhhalterskoho obliku v Ukraini: Plany rakhunkiv: zahalnyi ta sproshchenyi. Rehistry bukhhalterskoho obliku. Luhansk: «Futura» DSD «Luhans», 2001, 464 p.
22. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999r. N 996-XIV: URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.
23. Pro pohodzhennia oblikovoi polityky pidpriemstva: Nakaz Ministerstva ahromoi polityky Ukrainy vid 11.04.2007 roku No. 254, URL: <http://170820.minagro.web.hosting-test.net/page/?7084>
24. Pushkar M.S. Tendentsii ta zakonirnosti rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini (teoretyko-metodolohichni aspekty): Monohrafiia. Ternopil: Ekonomichna dumka, 1999, 422 p.
25. Pushkar M.S. Teoriia i praktyka formuvannia oblikovoi polityky: monohrafiia / M.S. Pushkar, M.T. Shchyrb. Ternopil: Kart-blansh, 2010, 260 p.
26. Sokolov Ya.V. Osnovy teoryi bukhhalterskoho ucheta . Mosk.: Fynansy y statystyka, 2000, 496 p.
27. Storozhuk T.M. Oblikova polityka pidpriemstva: sutnist ta pryznachennia. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvnudpsu/2009_3/2009_3_Storozuk.pdf
28. Shvets V.H. Teoriia bukhhalterskoho obliku: Navch. posib. K.: Znannia-Pres, 2003, 414 p.